

PLAN

ODNOWY MIEJSCOWOŚCI

ŁOSINNO

NA LATA 2013-2020

Załącznik

do Uchwały Nr .....

Rady Miejskiej w Wyszkowie

z dnia 25.07.2013r.

SPIS TREŚCI:

I.	WSTĘP	2
II.	METODOLOGIA	4
III.	CHARAKTERYSTYKA MIEJSCOWOŚCI	5
	3.1. RYS HISTORYCZNY	5
	3.2. POŁOŻENIE	6
	3.2. ŁOSINNO – LUDZIE I LICZBY.....	8
IV.	OBSZAR I CZAS REALIZACJI PLANU ODNOWY MIEJSCOWOŚCI	10
V.	ANALIZA SWOT.....	12
VI.	MISJA	17
VII.	PRIORYTETY ROZWOJU SPOŁECZNO – GOSPODARCZEGO	19
VIII.	CELE I KIERUNKI DZIAŁANIA	20
IX.	WIELOLETNI PLAN INWESTYCYJNY	24
X.	OPIS I CHARAKTERYSTYKA OBSZARÓW O SZCZEGÓLNYM ZNACZENIU DLA ZASPOKOJENIA POTRZEB MIESZKAŃCÓW, SPRZYJAJĄCYCH NAWIĄZYWANIU KONTAKTÓW SPOŁECZNYCH, ZE WZGLĘDU NA ICH POŁOŻENIE ORAZ CECHY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNE	25
XI.	OPIS ZADANIA PRIORYTETOWEGO	26
XII.	SYSTEM WDRAŻANIA I MONITORINGU	28

I. WSTĘP

Rozwój i odnowa obszarów wiejskich to jedno z kluczowych wyzwań, jakie stoją przed Polską w okresie integracji z Unią Europejską. Zasadniczym jej celem jest wzmocnienie działań służących zmniejszeniu istniejących dysproporcji i różnic w poziomie rozwoju obszarów wiejskich w stosunku do terenów miejskich.

Plan Odnowy Miejscowości jest jednym z najważniejszych elementów odnowy wsi, jej rozwoju oraz poprawy warunków pracy i życia mieszkańców. Sporządzenie i uchwalenie takiego dokumentu stanowi niezbędny warunek przy aplikowaniu o środki finansowe w ramach „Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013” działanie „Odnowa i rozwój wsi”, jak również stanowić będzie wytyczne dla władz Gminy Wyszki przy opracowaniu kierunków rozwoju miejscowości Łosinno.

Głównym celem działania „Odnowa i rozwój wsi” jest poprawa jakości życia na obszarach wiejskich poprzez zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców wsi oraz promowanie obszarów wiejskich. Działanie umożliwi rozwój tożsamości społeczności wiejskiej, zachowanie dziedzictwa kulturowego i specyfiki obszarów.

Podstawą rozwoju miejscowości Łosinno jest, więc dokument pod nazwą „Plan Odnowy Miejscowości Łosinno na lata 2013-2020”, który określa misję, cele i kierunki działania wraz z zadaniami inwestycyjnymi na lata 2013 - 2020.

Przedstawione opracowanie koncentruje się na realizacji najistotniejszych zadań wskazanych przez społeczność lokalną przy wykorzystaniu istniejącego potencjału i szans rozwojowych występujących na obszarze Łosinna, łącząc zasoby ludzkie, naturalne, kulturowe.

„Plan Odnowy Miejscowości Łosinno na lata 2013 - 2020” stanowi wieloletni dokument strategiczny. Zapisy planu zachowują zgodność z dokumentami strategicznymi i operacyjnymi opracowanymi na poziomie kraju, województwa i lokalnego otoczenia.

Niniejsze opracowanie ma za zadanie w sposób przejrzysty przedstawić oddolną wizję rozwoju miejscowości będącą odzwierciedleniem oczekiwań i potrzeb mieszkańców dotyczących przyszłych kierunków jej rozwoju, co umożliwi m.in. racjonalne i efektywne wykorzystanie środków pomocowych.

„Plan Odnowy Miejscowości Łosinno” powstał w uspołecznionym procesie spotkań i konsultacji, przy udziale pracowników Urzędu Miejskiego w Wyszki. Proces opracowania obejmował badanie uwarunkowań obszaru, przeprowadzenie analizy SWOT,

wypracowanie wizji miejscowości oraz wybór celów wraz z opracowaniem wieloletniego planu budżetowego, zasad wdrażania i oceny efektów realizacji planu.

Dokument stanowi więc podsumowanie prowadzonych analiz związanych z przyszłością miejscowości Łosinno i określa koncepcję jej rozwoju.

II. METODOLOGIA

„Plan Odnowy Miejscowości Łosinno” opracowano przyjmując za podstawę wyniki debaty strategicznej organizowanej metodą aktywnego planowania strategicznego.

Przeprowadzono debatę z udziałem mieszkańców Łosinna, liderów lokalnych, sołtysa i pracowników Urzędu Miejskiego w Wyszkanie. Jej zadaniem było zidentyfikowanie celów i kierunków działania w poszczególnych przyjętych teoretycznie obszarach życia społeczno – gospodarczego oraz wyznaczenie wariantu rozwoju miejscowości.

Na podstawie wypracowanej **analizy SWOT**, która przedstawia **silne strony** (wewnętrzne) miejscowości, **słabe strony** (wewnętrzne), **szanse** (zewnętrzne) i **zagrożenia** (zewnętrzne) odpowiedziano na pytanie:

„Co należy zrobić, albo, jakie podjąć działania lub spowodować efekty tych działań, żeby zlikwidować słabe strony miejscowości i zniwelować zagrożenia?”

Następnie przygotowano kilkanaście celów opierając się na wcześniej wybranych w wyniku dyskusji słabych stronach i zagrożeniach.

Podobnie pracowano przy budowaniu celów określonych na podstawie mocnych stron i szans. Kolejnym krokiem procesu konsultacji społecznej była hierarchizacja celów w poszczególnych obszarach życia społeczno - gospodarczego.

Przyjęto, że winny zostać wyróżnione cele pierwszorzędne, bez których miejscowość nie może się rozwijać oraz, cele drugorzędne, które przyspieszają rozwój danego obszaru społeczno-gospodarczego.

Wynikiem konsultacji po debacie strategicznej było wypracowanie celów w obszarze: infrastruktura, gospodarka oraz społeczność, wraz określeniem wybranego wariantu rozwoju.

Jednocześnie, mieszkańcy zgłaszając inwestycje niezbędne do realizacji na terenie Łosinna dokonali ich hierarchizacji pod kątem niezbędności dla podniesienia poziomu życia mieszkańców Łosinna.

„Plan Odnowy Miejscowości Łosinno” jest planem otwartym stwarzającym możliwość aktualizacji w zależności od potrzeb społecznych i uwarunkowań finansowych. Oznacza to, że mogą być dopisywane nowe zadania, a także to, że może zmienić się kolejność ich realizacji w zależności od uruchomienia i dostępu do funduszy Unii Europejskiej.

III. CHARAKTERYSTYKA MIEJSCOWOŚCI

3.1 Rys historyczny

Historia wsi Łosinno sięga blisko 1578 roku, kiedy to tereny te należały do własności Łukasza Żeromskiego. Od 1916 roku wieś należy do parafii Wola Mystkowska. Do 1956 cała wieś należała do powiatu pułtuskiego. W roku 1956 roku, kiedy organizowane były nowe powiaty Łosinno zostało przyłączone do powiatu wyszkowskiego. Wieś miała przydomki „Zaolzie” oraz „Zakierzce”. Obecnie są to ulice Klonowa i Wiosenna. Nazwa wsi prawdopodobnie nawiązuje do występujących tu w zamierzchłych czasach w dużej ilości łośi, które na te tereny zwabiane były obfitością pożywienia i wody w pobliskich błotach. Zdaniem mieszkańców nazwa pochodzi od krzewów, które nazywano „łosiną”. W Łosinnie znajduje się pamiątkowy Krzyż, symbolizuje on śmierć jednego z mieszkańców wsi, zabitego podczas I wojny światowej. Krzyżem, jak również lokalną kapliczką opiekują się mieszkańcy.

Mieszkańcy Łosinna na przestrzeni wieków zajmowali się przede wszystkim rolnictwem. Obecnie większość dojeżdża do pracy do okolicznych miejscowości.

W Łosinnie znajduje się szkoła. Pierwsza szkoła funkcjonowała już w 1928 roku, ale wówczas mieściła się w domu prywatnym u p. Piotra Szymczaka. Od tej pory szkoła wielokrotnie zmieniała swoje miejsce, znajdując się w domach lokalnych mieszkańców.

W 1943 roku szkoła została splądrowana na skutek najazdu żołnierzy niemieckich, którzy dokonali zniszczenia wyposażenia sali lekcyjnej po to, by w tym lokalu zorganizować niemiecki szpital. Do końca wojny szkoła w Łosinnie nie funkcjonowała. Po zakończeniu działań wojennych szkoła ponownie wznowiła swoją działalność. Zorganizowano ją w lokalu u państwa Kuchtów, a kierownikiem został p. Wróblewski. W 1952 roku ówczesny kierownik szkoły, p. Jakubczak wraz z jednym z mieszkańców, p. Janem Turkiem przeprowadzili wśród mieszkańców pierwszą zbiórkę pieniędzy na budowę szkoły. Do tego czasu kadra nauczycielska była jednoosobowa. Od 1956 roku dzieci objętych obowiązkiem szkolnym było tak dużo, iż nauczanie zorganizowano w dwóch budynkach mieszkalnych. Szkoła w nowym budynku zaczęła funkcjonować w 1958 roku, ale jedynie jej część została przystosowana do prowadzenia zajęć lekcyjnych. Stworzono wówczas siedem oddziałów klasowych. Druga część szkoły została oddana do użytku dopiero jesienią 1969 roku. Obecnie budynek jest wyremontowany. Znajduje się tu plac zabaw, boisko do koszykówki i piłki ręcznej. Szkoła posiada pracownię internetową i stołówkę. W 2012 roku

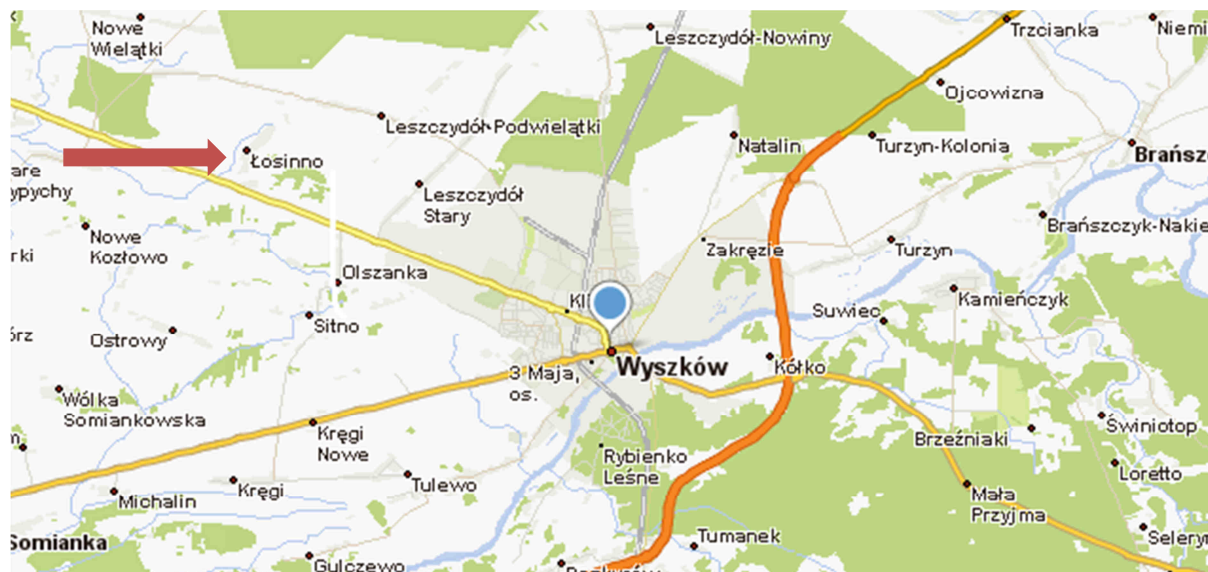
szkoła została zlikwidowana przez Gminę Wyszków i przejęta od 01.09.2012 przez Stowarzyszenie Społeczno – Oświatowe „Przyjazny Krąg” w Kręgach.

3.2. Położenie

Łosinno to wieś, położona na północy od Wyszkowa, na pograniczu Gminy Rząśnik i Gminy Somianka. Jest to miejscowość znajdująca się około 57 km od Warszawy.

Mapa nr 3. Łosinno na mapie Polski

Mapa nr 4. Łosinno w okolicach Wyszkowa

Zdjęcie nr 1. Łosinno

Zdjęcie nr 2. Szkoła Podstawowa, Łosinno

Zdjęcie nr 3. Kapliczka przydrożna, Łosinno.

3.3. Łosinno - ludzie i liczby

Łosinno zamieszkuje 547 osób, z czego 282 osób stanowią kobiety, 265 to mężczyźni. Struktura wiekowa miejscowości nie odbiega od średniej gminy np. dzieci i młodzież do lat 19 stanowią 23% populacji, 329 osób to osoby w wieku produkcyjnym, co stanowi 60 % populacji.

W Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej widnieje 13 podmiotów gospodarczych z siedzibą w Łosinnie, zakres ich działalności to m.in. usługi i handel. Mieszkańcy Łosinna w większości utrzymują się z pracy w pobliskich miejscowościach.

Tabela nr 1 Wielkość gospodarstw rolnych w Łosinnie

Lp.	Powierzchnia	Liczba gospodarstw
1.	0,00 – 0,4999 ha	39
2.	0,5 – 0,9999 ha	27
3.	1,0 – 1,4999 ha	32
4.	1,5 – 1,9999 ha	20
5.	2,0 – 2,9999 ha	28
6.	3,0 – 4,9999 ha	48
7.	5,0 – 6,9999 ha	26
8.	7,0 – 9,9999 ha	17
9.	10,0 – 14,9999 ha	5

Źródło: Dane Urzędu Miejskiego w Wyszowie

Tabela nr 2 Struktura gruntów według klasy bonitacyjnych w obrębie geodezyjnym Łosinno

Lp.	Rodzaj użytków	Powierzchnia [ha]
1.	grunty klasy I	0
2.	grunty klasy II	0
3.	grunty klasy III	0
4.	grunty klasy IVa	3,664
5.	grunty klasy IVb	47,58
6.	grunty klasy V	277,12
7.	grunty klasy VI	194,21
8.	grunty klasy VIz	0,5700
9.	Grunty orne	500,6688
10.	Łąki	48,8150
11.	Pastwiska trwałe	36,7025
12.	Lasy	58,9460
13.	Nieużytki	2,2500
14.	Drogi	19,8235

15.	Tereny mieszkaniowe	26,0672
16.	Tereny różne	0,0700
17.	Rowy	2,0300
18.	Grunty zadrzewione i zakrzewione	0,0800
19.	Sad	0,4100
18.	Razem powierzchnia (9÷19)	695,8630

W odróżnieniu od miejscowości położonych po południowej stronie Buga i nad rzecznymi brak jest posiadłości letniskowych.

IV. OBSZAR I CZAS REALIZACJI PLANU ODNOWY MIEJSCOWOŚCI

W celach znajdujących się w niniejszym dokumencie zawarte są kierunki działania, które stanowią naturalny obszar realizacji Planu Odnowy Miejscowości Łosinno.

Plan ten określa szczególne obszary, które stanowią wyodrębnione elementy przestrzeni miejscowości:

- obszary infrastruktury publicznej,
- obszary infrastruktury kulturalnej i oświatowo - sportowej,
- obszary infrastruktury technicznej,
- obszary aktywizacji społecznej i gospodarczej
- obszary infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej,
- obszary infrastruktury drogowej i okołodrogowej,
- obszary infrastruktury proturystycznej,
- obszary opieki zdrowotnej,
- obszary bezpieczeństwa i porządku publicznego.

Powyższe obszary zapisane w celach pierwszorzędnych i drugorzędnych traktuje się jako obszary rozwoju społeczno-gospodarczego miejscowości Łosinno na lata 2013-2020.

Wymienione obszary zidentyfikowane na podstawie celów i kierunków działania stanowią o podziale przestrzeni społeczno – gospodarczej miejscowości, w których będą realizowane poszczególne przedsięwzięcia zamieszczone w Planie Odnowy Miejscowości Łosinno. Dotyczy to inwestycji finansowanych w oparciu o montaż finansowy środków z budżetu gminy i funduszy strukturalnych, jak i realizowanych tylko w oparciu o środki własne.

V. ANALIZA SWOT

Określenie SWOT jest akronimem angielskich słów Strengths (mocne strony), Weaknesses (słabe strony), Opportunities (szanse w otoczeniu), Threats (zagrożenia w otoczeniu).

Jest ona efektywną metodą identyfikacji słabych i silnych stron miejscowości oraz badania szans i zagrożeń, jakie przed nią stoją. SWOT zawiera określenie czterech grup czynników:

„mocnych stron” – uwarunkowań wewnętrznych, które stanowią silne strony miejscowości i które należy wykorzystać sprzyjając będą jej rozwojowi (utrzymać je jako mocne, i na których należy oprzeć jej przyszły rozwój);

„słabych stron” – uwarunkowań wewnętrznych, które stanowią słabe strony miejscowości i które nie wyeliminowane utrudniają będą jej rozwój (ich oddziaływanie należy minimalizować);

„szans” - uwarunkowań zewnętrznych, które nie są bezpośrednio zależne od zachowania społeczności wiejskiej, ale które mogą być traktowane jako szanse, i przy odpowiednio podjętych przez nią działaniach, wykorzystane jako czynniki sprzyjające rozwojowi miejscowości;

„zagrożeń” - uwarunkowań zewnętrznych, które także nie są bezpośrednio zależne od zachowania społeczności wiejskiej, ale które mogą stanowić zagrożenie dla jej rozwoju (należy unikać ich negatywnego oddziaływania na rozwój miejscowości).

Przedstawiona poniżej analiza mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń jest syntezą poszczególnych obszarów życia społeczno-gospodarczego miejscowości.

Poniższy zbiór informacji o mocnych i słabych stronach miejscowości i stojących przed nią szansach i zagrożeniach jest uzgodnioną wypadkową wiedzy o stanie i potrzebach miejscowości ułożonych przekrojowo (w ramach poszczególnych obszarów życia społeczno - gospodarczego).

SILNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zaradność, pracowitość społeczności lokalnej; ➤ Nowo osiedleni wykształceni i przedsiębiorczy mieszkańcy chętnie angażują się w rozwój miejscowości; ➤ Dobrze zorganizowana społeczność lokalna; ➤ Czyste środowisko naturalne; ➤ Położenie na terenie „Zielonych Płuc Polski”; ➤ Przyjazne warunki klimatyczne (łagodny klimat) sprzyjające rolnictwu; ➤ Atrakcyjne położenie geograficzne; ➤ Położenie w pobliżu aglomeracji warszawskiej; ➤ Niewyeksplotowany wizerunek regionu; 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Braki w infrastrukturze technicznej; ➤ Brak miejsca, które koncentrowałoby życie mieszkańców; ➤ Brak zorganizowanej oferty na spędzanie wolnego czasu dla dzieci i młodzieży; ➤ Brak odpowiedniego miejsca do organizacji zebrań społeczności wiejskiej; ➤ Brak wyodrębnionego centrum wsi; ➤ Słabo wykorzystane walory lokalizacji; ➤ Brak rozbudowanej infrastruktury turystycznej, sportowej oraz kulturalnej; ➤ Brak małej architektury turystycznej – punkty widokowe, miejsca odpoczynku, pól biwakowych, kładki, zagospodarowanie szlaków turystycznych, szlaki konne, itp. ➤ Brak drobnej gastronomii; ➤ Brak kapitału finansowego; ➤ Słaba znajomość języków obcych; ➤ Brak wiedzy na temat kreowania, wykorzystania produktu lokalnego i jego promocji wśród społeczności wiejskiej; ➤ Zubożenie części społeczeństwa,; ➤ Niska dostępność Internetu;

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Emigracja zarobkowa; ➤ Bariery mentalne; ➤ Niskie kwalifikacje mieszkańców w zakresie korzystania z pomocy zewnętrznej; ➤ Niska świadomość ekologiczna społeczeństwa; ➤ Brak sieci kanalizacyjnej; ➤ Wszystkie działania skupiają się na bieżących sprawach; ➤ Niska świadomość ekologiczna mieszkańców;
<p>OKAZJE, SZANSE</p>	<p>TRUDNOŚCI, ZAGROŻENIA</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Działalność programów na rzecz rozwoju obszarów wiejskich – Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013; ➤ Zaangażowanie wielu osób i środowisk na rzecz rozwoju miejscowości; ➤ Priorytetowe traktowanie kwestii środowiska naturalnego i zrównoważonego rozwoju przez instytucje unijne; ➤ Wzrost zapotrzebowania na oryginalną i przystępną cenowo ofertę wypoczynku; ➤ Wzrost zamożności klasy średniej; ➤ Wzrost zapotrzebowania na usługi i konsumpcję; 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Niestabilne i niespójne prawo i przepisy fiskalne nieprzyjazne rozwojowi przedsiębiorczości indywidualnej i rodzinnej; ➤ Konkurencja ze strony innych regionów; ➤ Rosnące tempo rozwoju technologii wymagające ponoszenia znaczących nakładów na rozwój produktów i usług oraz podtrzymywanie konkurencyjności oferty; ➤ Przejmowanie części negatywnych zachowań z otoczenia – konsumpcjonizm, zmiana wartości; ➤ Występujący zanik solidarności społecznej i pomocy sąsiedzkiej; ➤ Utrwalanie zjawiska ubóstwa

<ul style="list-style-type: none"> ➤ Wzrost liczby turystów; ➤ Zapotrzebowanie na turystykę kulturową i alternatywną; ➤ Wzrost popularności turystyki aktywnej, weekendowej; ➤ Środki strukturalne Unii Europejskiej, dostępne w zakresie rozbudowy infrastruktury turystycznej; ➤ Możliwości wymiany dobrych praktyk z instytucjami w kraju i za granicą; ➤ Powolny wzrost świadomości społeczeństwa w zakresie zdrowego trybu życia i aktywności fizycznej; ➤ Rozwój edukacji – zwracanie coraz większej uwagi na kształcenie ustawiczne oraz wyższe wykształcenie; ➤ Rozwój intelektualny – rozwój nowych technologii, kontakty z wyjeżdżającymi za granicę, wzrost znajomości języków obcych. 	<ul style="list-style-type: none"> i wykluczenia społecznego; ➤ Starzejące się społeczeństwo; ➤ Emigracja młodych ludzi i fachowców za granicę; ➤ Skomplikowane procedury pozyskiwania i rozliczania środków pomocowych – duża biurokracja – zagrożenie szczególnie istotne dla osób fizycznych i małych organizacji pozarządowych (wkład własny, zasada refundacji, nadmierna sprawozdawczość); ➤ Wysokie koszty inwestycji w ochronę środowiska; ➤ Kolidacja interesów pomiędzy ochroną ekosystemów a funkcjami gospodarczymi, turystycznymi i osadniczymi; ➤ Bariery mentalne wśród części społeczeństwa w zakresie dostosowania się do zasad ochrony środowiska;
---	---

Reasumując, wyniki sporządzonej analizy SWOT wskazują, że miejscowość Łosinno posiada wiele unikatowych potencjałów pozwalających na dalszy rozwój społeczno-gospodarczy tego obszaru. W pierwszym rzędzie zwrócić należy uwagę na naturalną tendencję do urbanizacji wsi i tendencje do osiedlania. Po drugie na walory kulturowe i przyrodnicze. Splatają się tutaj wiejskie tradycje z obszarami cennymi przyrodniczo. Możliwości rozwoju gospodarczego sołectwa są duże, to samo można powiedzieć o atrakcyjności turystycznej tego regionu, zwłaszcza dla mieszkańców aglomeracji warszawskiej jest bezdyskusyjna.

Pozytywnie oceniany może być również poziom kapitału ludzkiego, zwłaszcza w warstwie postaw dotyczących pracy. Nieco bardziej krytycznie należy spojrzeć na poziom

przedsiębiorczości mieszkańców, którzy w głównej mierze utrzymują się z pracy w pobliskich miastach, brak jest wśród mieszkańców inicjatyw związanych z własną działalnością gospodarczą. Poprawy wymaga również stan i nasycenie w infrastrukturę techniczną i społeczną. Zauważa się zróżnicowany rozwój wsi, co może owocować na podział my-oni.

Powyższe czynniki wskazują na najważniejsze wyzwanie stojące przed społecznością Łosinna. Jest nim odpowiednie uplasowanie miejscowości w stosunku do Wyszkowa i dalej aglomeracji warszawskiej, zwłaszcza zaś stwarzanie oferty atrakcyjnej dla jej mieszkańców. Łosinno może funkcjonować z sąsiednimi obszarami metropolitalnymi i sąsiednimi miejscowościami wczasowymi na zasadach komplementarnych zapewniając dobre warunki dla rozwoju mieszkalnictwa, realizacji funkcji rekreacyjno-turystycznych, czy dostarczając wartościowych produktów rolno-spożywczych.

Z wyzwaniem powyższym wiąże się także konieczność przeciwstawienia się nastrojom emigracyjnym. Dotyczy to zwłaszcza mieszkańców młodych, którzy szans swojego indywidualnego rozwoju są skłonni poszukiwać nie tylko poza swoimi miejscowościami, ale wręcz poza krajem. Dlatego, niesłychanie istotnym zadaniem jest stworzenie w Leszczydole - Działkach takich warunków życia, które będą konkurencyjne względem innych obszarów, zwłaszcza zaś wobec rynków pracy sąsiednich miejscowości.

VI. MISJA

Misja jest wyrażeniem, które określa główny cel miejscowości, jej „sens życia”. Jest wyrazem dążeń i oczekiwań w stosunku do miejscowości, dla której została sformułowana.

Wypracowana misja rozwoju miejscowości poprzez wizję, pokazuje pozytywny obraz miejscowości Łosinno na kolejne 7 lat.

Przeprowadzone analizy i wyartykułowane potrzeby mieszkańców, pozwalają na określenie głównych celów planu. Cele te będą wyznacznikiem kierunku wszystkich działań objętych planem.

Misja dla miejscowości Łosinno jest opisem wizji miejscowości oraz jej głównego pola działań w przyszłości. Koncentruje się ona na istocie rzeczy, dostosowuje kierunki działań do długoterminowych celów, równocześnie pełni funkcje motywacyjne i promocyjne.

Misja wyraźnie określa charakter miejscowości i wskazuje jej atuty. Z misji bezpośrednio wynikają obszary, które powinny być rozwijane. Obszary rozwojowe Łosinna, które wypracowano wspólnie na debacie strategicznej wzajemnie się uzupełniają. Wiele zadań realizacyjnych wskazanych w obszarze "gospodarka" powiązanych będzie zarówno z obszarem "infrastruktura", jak i dotyczyć będzie samych mieszkańców. Rozwój małej i średniej przedsiębiorczości będzie zarówno kreował nowe miejsca pracy, jak również będzie wpływał na inwestycje w dziedzinie infrastruktury czy ochrony środowiska naturalnego. Zadania realizowane w obszarach związanych z kulturą, oświatą i sportem wpłyną na podnoszenie poziomu wykształcenia mieszkańców oraz integracji kulturalnej z gminą i regionem.

„Misją rozwoju miejscowości jest poprawa poziomu i jakości życia mieszkańców poprzez zrównoważony rozwój obszarów wiejskich w oparciu o walory turystyczno-krajobrazowe obszaru, przy poszanowaniu tradycji, kultury i środowiska naturalnego. Przy realizacji wspólnych celów opieramy się na wzajemnym zaufaniu i partnerskiej współpracy pomiędzy samorządem, organizacjami społecznymi, przedsiębiorcami i aktywnymi grupami mieszkańców, wykorzystując możliwości wynikające z członkostwa Polski w UE i dostępności do środków wspierania rozwoju lokalnego.”

W dalszej części planu przedstawiono obszary, cele i kierunki działania dla każdego z obszarów życia społeczno – gospodarczego (gospodarka, infrastruktura, społeczność).

VII. PRIORYTETY ROZWOJU SPOŁECZNO – GOSPODARCZEGO

Hierarchizacji celów dokonano w trzech obszarach rozwoju społeczno - gospodarczego. Dla każdego z tych obszarów wyznaczono cele pierwszorzędne, bez których miejscowość Łosinno nie ma możliwości dalszego rozwoju. Dodatkowo, jeżeli było to możliwe wskazano cele drugorzędne, które powinny znacznie przyspieszać rozwój w danym obszarze.

Na podstawie tak zhierarchizowanych celów określono priorytety w poszczególnych obszarach rozwoju społeczno - gospodarczego i zapisano je poniżej:

➤ G O S P O D A R K A

Priorytetem w obszarze gospodarczym są działania w kierunku wykorzystania położenia Łosinna oraz tworzenia warunków do powstawania nowych miejsc pracy przy jednoczesnym rozwijaniu zdolności do pozyskania środków finansowych z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej i innych źródeł pozabudżetowych.

➤ I N F R A S T R U K T U R A

Priorytetem w tym obszarze jest podjęcie działań w kierunku rozbudowy infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej oraz kulturalnej i sportowej na terenie Łosinna przy jednoczesnym intensywnym działaniu na rzecz poprawy infrastruktury drogowej.

➤ S P O Ł E C Z N O Ś Ć

Obszar społeczny za priorytetowe cele przyjął tworzenie warunków do poprawy funkcjonowania i dostępności mieszkańców do opieki społecznej, oferty kulturalnej, rekreacyjnej i sportowej oraz tworzenie warunków do dalszego integrowania mieszkańców między innymi zwiększając ich dostęp do informacji. Działania te winny być wsparte niwelowaniem skutków występowania bezrobocia na terenie miejscowości.

VIII. CELE I KIERUNKI DZIAŁANIA

Cele wraz z kierunkami działania zostały podzielone na obszary strategiczne. Obszary strategiczne są najistotniejszymi polami działania, a jednocześnie wytyczają kierunki prac na najbliższe lata. Działalność miejscowości Łosinno koncentrować będzie się na trzech obszarach:

- *GOSPODARKA,*
- *INFRASTRUKTURA,*
- *SPOŁECZNOŚĆ.*

Tabela celów w poszczególnych obszarach (gospodarka, infrastruktura, społeczność) uporządkowuje pod względem ważności i znaczenia dla rozwoju poszczególne zidentyfikowane cele.

Cele pierwszorzędne - w każdym z tych obszarów to takie cele, bez których rozwój danego obszaru nie jest możliwy. Przewidziano, że czas realizacji tych celów z przyporządkowanymi tym celom inwestycjami powinien się zamknąć przed 2019 rokiem.

Cele drugorzędne - to cele, które w skrócie można określić jako cele prorozwojowe (ich realizacja przyspieszy rozwój danego obszaru), a czas realizacji tych celów łącznie przypisanymi im inwestycjami może wykroczyć poza rok 2019.

Kierunki działania zmierzające do realizacji poszczególnych celów strategicznych przedstawiono poniżej w układzie tabelarycznym.

Jednocześnie, zidentyfikowane inwestycje niezbędne do realizacji na terenie miejscowości Łosinno zhierarchizowano dla zbudowania podstaw logicznego uporządkowania celów i kierunków (inwestycji) w poszczególnych obszarach rozwoju społeczno – gospodarczego.

Tabela 2 Obszar strategiczny pn. „Gospodarka”

GOSPODARKA						
Cele pierwszorzędne do roku 2020						
<i>Podjąć działania w kierunku wykorzystania położenia Łosinna</i>	<i>Podjąć działania w kierunku skutecznego pozyskania środków finansowych z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej i innych źródeł pozabudżetowych.</i>			<i>Tworzyć warunki do powstawania nowych miejsc pracy.</i>		
Kierunki działania (inwestycje)	Kierunki działania (inwestycje)			Kierunki działania (inwestycje)		
Stworzenie korzystnych warunków lokalizacyjnych dla rozwoju działalności pozarolniczej.	Opracowanie dokumentacji technicznych na planowane inwestycje.	Zabezpieczenie środków własnych w budżecie gminy na realizację planowanych zamierzeń w Łosinnie z udziałem środków UE.	Organizowanie szkoleń dla mieszkańców Łosinna jako potencjalnych beneficjentów funduszy strukturalnych UE i innych źródeł pozabudżetowych.	Współdziałanie samorządu lokalnego z PUP w realizacji nowych form zatrudnienia np. przedsiębiorstwa społeczne, i nowych form wspierających przedsiębiorczość na wsi (inkubatory wiejskie).	Zniesienie barier administracyjnych i biurokratycznych	Promocja samozatrudnienia wśród mieszkańców Łosinna poprzez organizację szkoleń dla dorosłych i młodzieży pozostających bez pracy.

Tabela 3 Obszar strategiczny „Infrastruktura”

INFRASTRUKTURA						
Cele pierwszorzędne do roku 2020						
<i>Podjąć działania w kierunku rozbudowy infrastruktury drogowej i okołodrogowej.</i>				<i>Podjąć działania w kierunku budowy i rozbudowy infrastruktury rekreacyjnej i społeczno - kulturalnej.</i>		
Kierunki działania (inwestycje)				Kierunki działania (inwestycje)		
Budowa chodników.	Budowa dróg lokalnych.	Budowa zatok parkingowych i wiat przystankowych		Rozbudowa placu zabaw przy Szkole Podstawowej	Budowa boiska przy Szkole Podstawowej	
Cele drugorzędne						
<i>Podjąć działania w kierunku skanalizowania sołectwa.</i>			<i>Stwarzać warunki do rozwoju infrastruktury publicznej.</i>		<i>Tworzyć warunki do rozwoju infrastruktury turystycznej.</i>	
Kierunki działania (inwestycje)			Kierunki działania (inwestycje)		Kierunki działania (inwestycje)	
Opracowanie dokumentacji technicznej sieci kanalizacyjnej .	Budowa zbiorczej kanalizacji sanitarnej.	Pomoc w przyłączaniu się do kanalizacji poszczególnych gospodarstw.	Budowa ciągów drogowych zapewniających przejazd przez wieś.	Budowa urządzeń i sieci telekomunikacyjnej umożliwiającej dostęp do Internetu szerokopasmowego.	Szkolenia dla mieszkańców nt. trendów w turystyce wiejskiej i tworzenia lokalnych produktów markowych.	Organizacja szlaków turystycznych na terenach miejscowości Łosinno oraz okolicach

Tabela 4 Obszar strategiczny „Społeczność”

SPOŁECZNOŚĆ					
Cele pierwszorzędne do roku 2020					
<i>Stworzyć warunki do poprawy funkcjonowania i dostępności mieszkańców do opieki zdrowotnej i społecznej.</i>		<i>Podjąć działania w kierunku dalszego integrowania mieszkańców Leszczydołu - Działki oraz zwiększenie dostępu mieszkańców do informacji.</i>		<i>Niwelować skutki występowania bezrobocia.</i>	
Kierunki działania (inwestycje)		Kierunki działania (inwestycje)		Kierunki działania (inwestycje)	
Uruchomienie programów edukacyjnych w zakresie profilaktyki zdrowotnej dla dzieci, młodzieży i dorosłych.	Organizacja badań profilaktycznych przez gminę dla mieszkańców Łosinna i okolic.	Organizacja imprez kulturalnych i rekreacyjnych na terenie Łosinna	Organizacja różnych kursów i szkoleń dla wszystkich grup wiekowych dla rozwoju zainteresowań artystycznych i kulturalnych mieszkańców.	Organizacja kursów i szkoleń zawodowych.	Współpraca z instytucjami oraz organizacjami pozarządowymi w zakresie aktywizacji społecznej i zawodowej mieszkańców.
Cele drugorzędne					
<i>Działać na rzecz utrzymania bezpieczeństwa oraz porządku publicznego na terenie miejscowości.</i>		<i>Działać na rzecz zwiększenia aktywności społeczności lokalnej.</i>		<i>Podjąć działania w kierunku organizacji czasu wolnego dla dzieci i młodzieży.</i>	
Kierunki działania (inwestycje)		Kierunki działania (inwestycje)		Kierunki działania (inwestycje)	
Budowa chodników i poboczy.	Utworzenie placów zabaw dla dzieci tzw. małych ogródków jordanowskich.	Ustawiczne szkolenia liderów lokalnych.	Wsparcie działalności lokalnych organizacji pozarządowych.	Wsparcie lokalnych inicjatyw.	Dalsza organizacja zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży. Organizacja wyjazdów dzieci i młodzieży z Łosinna do ośrodków kultury.

IX. WIELOLETNI PLAN INWESTYCYJNY

Tabela Wieloletniego Planu Inwestycyjnego zawiera przedsięwzięcia inwestycyjne, które zostały uzgodnione przez Zebranie Wiejskie i mieszkańców miejscowości Łosinno.

Umieszczone przedsięwzięcia zostały zaplanowane na lata 2013-2020. Niektóre z tych zadań będą finansowane z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013. Natomiast inne inwestycje sfinansowane będą przy udziale m.in. budżetu Gminy, Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020 i innych dostępnych funduszy pozabudżetowych.

Tabela 5 Wieloletni Plan Inwestycyjny - (wartość inwestycji w PLN)

Nazwa zadania	Nakłady całkowite	Środki własne	Dofinansowanie	Lata realizacji
„Poprawa jakości życia mieszkańców wsi Łosinno, poprzez budowę chodnika przy ul. Centralnej, gm. Wyszaków”	413.943,46	144.712,46	269.231,00	2014
„Budowa boiska przy Szkole Podstawowej w Łosinnie”	50.000,00	25.000,00	25.000,00	2015
„Zagospodarowanie przestrzeni publicznej poprzez wykonanie zatok parkingowych i wiat przystankowych”	85.000,00	25.000,00	60.000,00	2015

Nazwa zadania	Nakłady całkowite	Środki własne	Dofinansowanie	Lata realizacji
„Budowa ciągu pieszojezdnego przy ul. Klonowej, ul. Młodziejowej oraz ul. Wiosennej”	100.000,00	25.000,00	85.000,00	2015

X. OPIS I CHARAKTERYSTYKA OBSZARÓW O SZCZEGÓLNYM ZNACZENIU DLA ZASPOKOJENIA POTRZEB MIESZKAŃCÓW, SPRZYJAJĄCYCH NAWIĄZYWANIU KONTAKTÓW SPOŁECZNYCH, ZE WZGLĘDU NA ICH POŁOŻENIE ORAZ CECHY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNE

Jak już wspomniano w niniejszym opracowaniu Łosinno nie posiada wykształconego obszaru centrum wsi, który koncentrowałby obiekty pełniące funkcje komercyjne, publiczne oraz sakralne, rekreacyjno-kulturalne, które zwykle są związane z zaspokajaniem potrzeb mieszkańców oraz sprzyjają nawiązywaniu i podtrzymywaniu kontaktów społecznych.

Krajobraz miejscowości pozbawiony jest dominant. Pod względem funkcji jest to obszar homogeniczny, gdyż przyrost zabudowy usługowej jest niewspółmierny z rozwojem terenów mieszkaniowych oraz nieciągły przestrzennie ze względu na to, że poszczególne „wyspy zabudowy”, nadal porozdzielane nieużytkami, nie są powiązane systemem przestrzeni publicznych bogatszym niż niezbędna przestrzeń komunikacji.

Wobec powyższego istnieje naturalna potrzeba stworzenia, wytyczenia centrum wsi, miejscowości, które koncentrowałoby życie społeczne mieszkańców wsi, naturalnie wskazywałoby miejsce do podjęcia działalności gospodarczej itp.

Wybór obszaru, ze względu na jego dogodne położenie oraz łatwą dostępność, dokonany został przez mieszkańców we współpracy z władzami Gminy. Działka na której realizowane będzie przedsięwzięcie priorytetowe jest własnością Gminy Wyszaków.

XI. OPIS ZADANIA PRIORYTETOWEGO

Zadaniem priorytetowym, przewidzianym do realizacji w ramach Europejskiego Funduszu Rolnego na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie jest **„Poprawa jakości życia mieszkańców wsi Łosinno, poprzez budowę chodnika przy ul. Centralnej, gm. Wyszaków”** która będzie polegała na zagospodarowaniu przestrzeni publicznej w miejscowości Łosinno (zdjęcie poniżej).

Zdjęcie nr 1. Ulica Szkolna w miejscowości Łosinno.

Zdjęcie nr 2. Ulica Szkolna w miejscowości Łosinno.

Zdjęcie nr 2. Ulica Centralna w miejscowości Łosinno.

Przedmiotowe zadanie jest zgodne z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wyszaków. Obejmuje ono budowę chodnika przy ulicy Centralnej w miejscowości

Łosinno. Planuje się budowę chodnika z kostki brukowej betonowej wraz z częściową wymianą opornika betonowego na krawężnik uliczny. Powierzchnia zagospodarowania łącznie wynosi 2327,4m², przy czym powierzchnia chodnika 1794,5m², powierzchnia chodnika przejazdowego zaś 532,9m².

Mieszkańcy Łosinna przy wyborze zadania priorytetowego akcentowali potrzebę wybudowania chodnika.

Nadmienić należy, że inwestycja ta jest konieczna dla dalszego spójnego rozwoju miejscowości. Da ona dobry punkt odniesienia dla rozwoju przestrzennego. Uważa się, że inwestycja ta będzie odgrywać dużą rolę w rozwoju społeczności lokalnej i lokalnej gospodarki.

XII. SYSTEM WDRAŻANIA I MONITORINGU

Określony system wdrażania Planu Odnowy Miejscowości wywołuje zgodny z nim system monitorowania i oceny (ewaluacji) całego dokumentu. Monitoring i ewaluacja polegają na dokonywaniu okresowej oceny stopnia realizacji działań zapisanych w dokumencie strategicznym i wprowadzeniu modyfikacji zgodnie ze zmieniającymi się warunkami zewnętrznymi i wewnętrznymi wpływającymi na rozwój społeczny i gospodarczy miejscowości. Zatwierdzając Plan Odnowy Miejscowości Gmina Wyszaków zobowiązuje się do jego monitoringu.

Wprowadzenie systemu monitoringu i ewaluacji uwidoczni konieczność rozwiązania problemu dezaktualizacji założeń Planu Odnowy Miejscowości, wynikających ze zmieniających się warunków działania samorządu, prawodawstwa i innych czynników mogących deformować zasadność podejmowanych działań w ramach niniejszego dokumentu. Zakłada się również możliwość tworzenia dodatkowych kart projektów, które będą wpisywać się w założone cele operacyjne. Monitoring prowadzony będzie wyłącznie na podstawie stopnia osiągnięcia podstawowych wskaźników produktu i rezultatu danego projektu.

W gestii samorządu pozostanie zatwierdzenie drogą uchwały zmian w zapisach Planu.

Sposoby monitorowania:

Monitoring – śledzenie, czyli ocena realizacji Planu Odnowy Miejscowości, odbywać się będzie na poziomie oceny realizacji poszczególnych projektów inwestycyjnych:

- Każdy projekt powinien posiadać kartę oceny realizacji projektu;
- Bieżąca ocena powinna pozwolić na ciągłe dostosowywanie działań lub ich elementów do zmieniających się warunków zewnętrznych (np. inne źródła finansowania, przesunięcie harmonogramu realizacji, czy zmiana zadań);
- Odpowiedzialność za prowadzenie procedury monitoringu spoczywa na jednostkach koordynujących poszczególne projekty;
- Jednostki koordynujące są odpowiedzialne za przygotowania kart ocen realizacji działań strategicznych;
- Proponuje się, aby bieżąca ocena realizacji Planu Odnowy Miejscowości (monitoring) odbywała się raz do roku;
- Karty oceny projektu będą składane do Zespołu Zarządzania Planem Odnowy Miejscowości, który przygotowuje zbiorcze sprawozdanie z realizacji Planu Odnowy Miejscowości.

Ocena (ewaluacja) Planu Odnowy Miejscowości:

Ocena (ewaluacja) to procedura polegająca na badaniu przyczyn rozbieżności między zakładanymi efektami a rzeczywistymi (na podstawie karty ocen projektu), z jednoczesnym wprowadzeniem zmian, które mają na celu dostosowanie Planu Odnowy Miejscowości do określonych wymagań. Zakłada się, że ocena będzie prowadzona każdego roku.

Ocena Planu Odnowy Miejscowości odbywać się będzie poprzez następujące działania:

- Analiza poszczególnych kart ocen realizacji projektów i bieżące reagowanie na zmieniające się warunki. Analiza będzie dokonywana przez Zespół Zarządzania Planem Odnowy Miejscowości;
- Okresowy, tzn. przynajmniej raz w roku, przegląd realizacji Planu Odnowy Miejscowości na zebraniach Rady Sołectkiej oraz sesjach Rady Miejskiej;
- Sesja i zebrania będą miały charakter sesji/zebrań strategicznych, na których wprowadzane będą zmiany do Planu Odnowy Miejscowości. Uczestnikami sesji strategicznych, poza Radnymi Gminy Wyszaków, członkami Rady Sołectwa Łosinna będą przedstawiciele różnych środowisk;

- Sesja strategiczna powinna wyprzedzać sesje dotyczące projektowania budżetu Gminy, wskazując na nowe kierunki prac nad budżetem.

Program sesji/zebrania strategicznego powinien uwzględniać:

- Ocenę Planu Odnowy Miejscowości na podstawie kart ocen projektów;
- Propozycje nowych działań z uzasadnieniem wprowadzenia lub rezygnacji, jeżeli dane zadanie było wpisane w Plan Odnowy Miejscowości;
- Dyskusja, głosowanie, zatwierdzenie.

Prace nad wdrażaniem i zmianami w Planie Odnowy Miejscowości powinny przebiegać w uzgodnieniu społecznym, dlatego zachęca się, aby co dwa lata w pracach zespołu opracowującego POM wzięli udział zaproszeni goście, tzw. liderzy społeczni.

Główne zadania i projekty, wynikające z planu rozwoju, zostaną udostępnione mieszkańcom poprzez stronę internetową gminy Wyszków. Takie przedstawienie Planu Odnowy Miejscowości Łosinno pozwoli na jego upublicznienie w szerokim kręgu mieszkańców oraz stworzy możliwość jak największego uczestnictwa mieszkańców przy jego wdrażaniu.

Przewodniczący Rady

Józef Biernacki